

به نام خدا

چهار گام به آینده

راهنمای سریع و شفاف برای آینده‌نگاری

www.ketab.ir

نویسنده: ریچارد ای. کی لوم

مترجم: ایمان رضایی

سرشناسه	لام، ریچارد ا. کی. Lum, Richard A.K.
عنوان و نام پدیدآور	چهار گام به آینده: راهنمای سریع و شفاف برای آینده‌نگاری / نویسنده ریچارد ای. کی. لوم : مترجم ایمان رضایی.
مشخصات نشر	تهران: آینده‌پژوه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۱۱۷ ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	۴۸۰۰۰۰ ریال 978-622-98394-2-3
یادداشت	عنوان اصلی: 4 steps to the future : a quick and clean guide to creating foresight, [2016].
یادداشت	کتاب حاضر با عنوان "چهار گام به سوی آینده" با ترجمه محبوبه خلفی توسط انتشارات میعاد اندیشه در سال ۱۴۰۰ فیفا گرفته است.
عنوان دیگر	چهار گام به سوی آینده.
موضوع	آینده‌نگری Forecasting
موضوع	برنامه‌ریزی راهبردی Strategic planning
شناسه افزوده	رضایی، ایمان، ۱۳۶۴-، مترجم
رده بندی کنگره	CB۱۵۸
رده بندی دیویی	۳۰۱/۴۹
شماره کتابشناسی ملی	۸۴۶۷۶۵۲

عنوان: چهار گام به آینده؛ راهنمای سریع و شفاف برای آینده‌نگاری

نویسنده: ریچارد ای کی لوم

مترجم: ایمان رضایی

ناشر: آینده‌پژوه

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۰، ۵۰۰ جلد

قیمت: ۴۸۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۳۹۴-۲-۳

کلیه حقوق این کتاب متعلق به انتشارات آینده‌پژوه است. هرگونه چاپ و تکثیر آن به صورت کاغذی یا الکترونیک بدون اجازه کتبی انتشارات ممنوع است. برای تهیه این کتاب با تلفن ۸۸۴۶۳۷۸۷ و ۰۹۱۲۵۳۸۷۸۴۷ تماس بگیرید

فهرست

پیشگفتار مترجم / ۷

سرآغاز / ۹

مقدمه / ۱۱

۱. مدل ۴ گام به آینده / ۱۳

۲. آینده پژوهی / ۱۶

۳. شیوه سازماندهی کتاب / ۲۰

فصل ۱. گذشته / ۲۳

۱. ابزاری برای گذشته: جدول زمانی لایه‌ای / ۲۷

۲. تحلیل گذشته در عمل: مهیا شدن برای آینده‌های آموزش عالی / ۳۱

فصل ۲. حال / ۳۷

۱. روندها / ۳۸

۲. موضوعات نوظهور / ۳۹

۳. ابزاری برای حال: تحلیل موضوعات نوظهور / ۴۷

پیشگفتار مترجم

تاریخ توجه به آینده به بدو پیدایش بشر باز می‌گردد، اما مطالعه نظاممند آینده بعد از جنگ جهانی دوم و همراه با ظهور حوزه آینده‌پژوهی آغاز شد. در آینده‌پژوهی، به جای تمرکز بر یک آینده مفرد مشخص، به بازه‌ای از آینده‌های بدیل پرداخته می‌شود، از این رو در عنوان این رشته علمی^۱ از عبارت Futures Studies استفاده شده است، که در آن لغت Futures به صورت جمع، تکرار آینده‌ها را بازنمایی می‌کند. می‌توان چنین عنوان کرد که تکرار آینده‌ها قلب حوزه آینده‌پژوهی را شکل می‌دهد. از طرف دیگر، همچنان که سردار خاطرنشان می‌کند، آینده‌پژوهی جریان خردمندانه‌ای است که کاوش پیرامون جنبه‌های مختلف آینده را شکل می‌دهد؛ و گفتمانی است که آزمون نظاممند ممکنات آینده را هدایت می‌کند.

در کنار آینده‌پژوهی، یکی از حوزه‌های مطالعه آینده بخصوص در سطح سازمانی، آینده‌نگاری^۲ (و آینده‌نگاری راهبردی) است. این دو حوزه در عین اشتراکات بسیاری که با هم دارند، از هم متمایزند. مهم‌ترین وجه تمایز آنها در آن است که آینده‌نگاری (راهبردی) در مقایسه با آینده‌پژوهی، محصول-محور^۳ و معطوف به خروجی ملموس

۱. مترجم: در اینکه آینده‌پژوهی یک رشته علمی یا دسیپلین است، بین آینده‌پژوهان و غیر آینده‌پژوهان اختلاف نظرهایی وجود دارد. با این وجود با بررسی این حوزه طی دهه گذشته می‌توان بی‌برد که آینده‌پژوهی در مسیر تبدیل شدن به یک رشته علمی با تعریف آکادمیک آن، تکامل یافته است.

2. Foresight

3. product-oriented

و کاربردی است. آینده‌نگاری (راهبردی) بر پیشگویی آینده استوار نیست، بلکه به جای آن بر خلق آینده تمرکز دارد. آینده‌نگاری می‌تواند به فعالیتی اساسی در یک سازمان یادگیرنده تبدیل شود که برای توفیق آن در محیط در حال تغییر کنونی ضروری است. آینده‌نگاری (راهبردی) به پیش‌آگاهی و خلق گزینه‌های راهبردی برای آنکه در رقابت با دیگران است، تمرکز دارد.^۱

اصل اساسی در آینده‌نگاری این است که آینده قابل پیش‌بینی نیست. در بهترین حالت تنها می‌توان سناریوهای بدیل و برخی از احتمالات ممکن را برای پدیده‌ها در زمان آینده در نظر گرفت. در این راستا، آینده‌پژوهان روش‌های پیچیده‌ای را توسعه داده و از روش‌های موجود در رشته‌های دیگر نیز در پژوهش‌های خود، بهره برده‌اند. با این وجود منابع معتبری که بتواند فرایند آینده‌نگاری و روش‌های آن را در اختیار پژوهشگران این حوزه قرار دهد، چندان زیاد نیست.

این کتاب یکی از منابع قابل توجهی است که در عین سهولت، بدون کاستن از ویژگی‌های پیچیده فرایند آینده‌نگاری، به شیوه‌ای ملموس و کاربردی، مطالب را به مخاطبین خود منتقل می‌کند. نویسندۀ کتاب تلاش کرده است تا تجربیات خود را در این حوزه در قالبی روان و قابل فهم و با استفاده از کاربرگ‌های کاربردی، در چهار گام تلخیص و نمودار سازد: گذشته، حال، آینده‌ها، و آرمان. این چهار گام فرایند تحلیل گذشته و حال، توسعه آینده‌های بدیل (سناریوها)، و ترسیم آینده مطلوب (چشم‌انداز) را در یک مدل یکپارچه، به هم پیوند می‌دهد. این مدل می‌تواند به سهولت در سازمان‌های مختلف و در پروژه‌های آینده‌نگاری و آینده‌نگاری راهبردی، به کار بسته شود و در نگاه به آینده و ساخت هدفمند آن به آینده‌پژوهان، برنامه‌ریزان راهبردی، و مدیران کمک شایانی نماید.

ایمان رضایی

مرداد ۱۴۰۰

۱. مترجم: نگاه کنید به:

Kuosa, T. (2016). The evolution of strategic foresight: navigating public policy making. Routledge